

P o s u d e k

na rigorózní práci Mgr. Františka D i v í š k a napsanou na téma „Odstoupení od smlouvy“ (stran 123; připojen seznam použité literatury i seznam použitých judikátů)

Předložená rigorózní práce je rozdělena – kromě úvodu a závěru – do pěti kapitol. Zatímco první dvě kapitoly se zabývají obecnými otázkami smlouvy, jejich vzniku, jakož i zásadami smluvního závazkového práva, druhá část se věnuje historickému exkurzu občanskoprávní úpravy odstoupení od smlouvy (OZ z r. 1811, OZ z r. 1950, OZ z r. 1964). Obě tyto kapitoly mají povětšinou popisný charakter s využitím doktrinálních výkladů, zejména judikátů obecných soudů.

Kapitola třetí a kapitola čtvrtá se již zasvěceně zabývají platnou právní úpravou odstoupení od smlouvy, a to v komplexní podobě jak v právu občanském, tak v právu obchodním (i toto prolínání občanskoprávního a obchodněprávního pojetí odstoupení od smlouvy s některými dokonce výraznými rozdíly přesvědčuje o nežádoucí dvojkolejnosti soukromoprávní úpravy, spojené v praxi s nejednotností soudní praxe).

Z obsahu těchto dvou zmíněných kapitol označených „odstoupení od smlouvy obecně“ a „právní následky odstoupení od smlouvy“, ve kterých se nachází vlastní těžiště předložené rigorózní práce, je patrné, že jde o rigorózní práci mimořádně zralou. Rigorózní v obou kapitolách řeší prakticky všechny otázky, které se v souvislosti s právní úpravou odstoupení od smlouvy v doktríně a zejména v praxi obecných soudů i Ústavního soudu České republiky vyskytly. Ve značné převaze je přitom třeba s prezentovanými řešeními souhlasit. To, co na práci oceňuji zvláště, je to, že rigorózní předkládá čtenáři objektivně názory, které byly na tu či onu otázku v doktríně či v právní praxi již vysloveny, snaží se poukazovat na výhody i nevýhody jednotlivých názorů, aby nakonec vždy vyjádřil své podepřené některými vlastními

argumenty. To platí zejména o ústředním problému, který rigorózanť v předložené rigorózní práci fundovaně řeší, a sice jaké jsou právní důsledky odstoupení od smlouvy v oblasti obligačněprávní a věcněprávní. To je plně opodstatněno, uváží-li se, že jde o problém, který se stal v současné praxi navýsost aktuální (mající navíc relevanci i pro oblast zástavního práva, jakož i práv odpovídajících věcným břemenům).

Rigorózanť v tomto směru prokázal bezvadnou znalost pozitivněprávních úprav, erudovaný přehled o příslušné literatuře a zejména výbornou orientaci v soudní judikatuře, ve které české soudy poměrně velmi kusou právní úpravu odstoupení od smlouvy, zejména v platném občanském zákoníku, výrazným způsobem dotvořily. I když s rigorózanťovým řešením tohoto ústředního problému nemohu v plné míře vyslovit souhlas, nicméně jeho názor, a zejména pak jeho argumentaci s vlastními prvky, plně respektuji.

V rigorózní práci se již rigorózanťu bohužel nepodařilo postihnout výkladem poslední stanovisko pléna Nejvyššího soudu České republiky o právních důsledcích odstoupení od smlouvy o převodu vlastnictví v těch případech, kdy nabyvatel nemovitosti již převedl před odstoupením od smlouvy na třetí osobu. Rigorózanť však bude mít zajisté příležitost se k této otázce vyjádřit v průběhu obhajoby rigorózní práce.

Setrvá rigorózanť i po tomto stanovisko Nejvyššího soudu ČR nadále na svém opačném názoru, který zaujal ve své rigorózní práci?

Dalším nesporným pozitivem rigorózní práce je i rigorózanťův obsáhlejší komentář k úpravě odstoupení od smlouvy v nově připravovaném návrhu občanského zákoníku. V něm se rigorózanť snaží - po kritické připomínce, že návrh neřeší jednoznačně současnou problematiku věcněprávních účinků odstoupení od smlouvy,

kteřou on považuje opodstatněně za zásadní - objektivně zdůraznit jak kladné, tak záporné prvky nového návrhu.

Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce je po stránce obsahové, systematické i formální kvalitním dílem, které přesvědčuje o tom, že rigoróznant je schopen samostatným – a v některých směrech tvůrčím – způsobem zpracovat nikoli jednoduchou problematiku soukromého práva se závažnými účinky pro právní praxi.

Ze všech těchto důvodů doporučuji rigorózní práci k ústní obhajobě.

V Praze dne

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.